

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: 8-7065 2444, 8-7065 2400.

faks. 8-7065 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2019-02-06 Nr. (22.29) 3-471

Kopija

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI EUROPOS TEISĖS DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS“ PROJEKTO

Tarpinstituciniame 2019 m. sausio 29 d. pasitarime buvo svarstomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo reorganizuoti Europos teisės departamentą prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos“ projektas (toliau – Nutarimo projektas). Su kitomis suinteresuotomis institucijomis šis Nutarimo projektas nederintas. Atsižvelgdami į Tarpinstitucinio pasitarimo sprendimą (protokolas Nr. 5, 15 klausimas), atkreipiame dėmesį, kad Nutarimo projekto turinys ir jo pateikimo procedūra galimai pamina Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme (toliau – Įstatymas) įtvirtintus teisėkūros principus: tikslingumo, proporcingumo, atvirumo ir skaidrumo, efektyvumo, sistemiškumo ir kt.

- Kaip pagrindinį reformos tikslą Nutarimo projekto rengėjai nurodo siekį sumažinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai pavaldžių biudžetinių įstaigų skaičių, optimizuoti biudžetinių įstaigų veiklą, racionaliau naudoti materialinius, finansinius ir žmogiškuosius išteklius. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija abejoja, ar siūlomas Nutarimo projektas yra vienintelis kelias pasiekti išsikeltų tikslų ir ar tokiu būdu nepažeidžiamas Įstatyme įtvirtintas tikslingumo principas, reiškiantis, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

- Nutarimo projekto rengėjai svarsto tik vieną reorganizacijos variantą, nors Įstatyme įtvirtintas efektyvumo principas įpareigoja rengiant teisės akto projektą įvertinti visas galimas teisinio reguliavimo alternatyvas ir pasirinkti geriausią iš jų, o teisės akte įtvirtinti veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančias pasiekti priemonės. Užsienio reikalų ministerija atkreipia dėmesį, kad Nutarimo projekto rengėjų pasirinktas būdas – Europos teisės departamentą prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Europos teisės departamentas) reorganizuoti jungimo būdu ir prijungti prie Teisingumo ministerijos – Europos Sąjungos šalyse ypač retas, o kitos alternatyvos, pvz., pakeisti Europos teisės departamento pavaldumą, nenagrinėtos. Atkreiptinas dėmesys, kad daugelyje valstybių narių analogiškos institucijos/struktūros veikia arba prie vyriausybės kanceliarijos, arba prie užsienio reikalų ministerijos, arba funkcijos padalytos tarp šių institucijų, tik trijose iš dvidešimt aštuonių valstybių narių, įskaitant Lietuvą, veikia prie teisingumo ministerijų.

- Nutarimo projekto rengėjai nenurodo, kokiomis priemonėmis bus užtikrintas reorganizuoto Europos teisės departamento veiklos efektyvumas: teikime nurodoma, kad šiuo metu Europos teisės departamentui nustatytas didžiausias leistinas pareigybių skaičius yra 17 pareigybių, o įgyvendinus reorganizaciją Teisingumo ministerijos pareigybių skaičių reikės padidinti tik 14 pareigybių.

Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad Teisingumo ministerija atliks visas Europos teisės departamento nuostatų 8 punkte nurodytas funkcijas, kyla klausimų, ar galimai sumažėjus pareigybių skaičiui bus išlaikyta atliekamo darbo kokybė. Užsienio reikalų ministerija pasigenda argumentų, kad po reorganizacijos būtų išsaugota nuo 1997 metų daugiau ar mažiau savarankiškai veikiančio Europos teisės departamento sukaupta institucinė atmintis ir ekspertinė kvalifikacija.

- Atkreiptinas dėmesys, kad galiojantis įstatyminis reguliavimas, pavyzdžiui, Seimo statuto 136 straipsnis ir su juo susijusios kitos nuostatos, numato Europos teisės departamentui tam tikras funkcijas įstatymų leidybos procese, todėl priėmus Nutarimo projektą, jis galimai neatitiktų Įstatyme įtvirtino sistemiškumo principo, reiškiančio, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, žemesnės teisės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės teisės galios teisės aktams, įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad įsigaliotų kartu su įstatymu ar atskiromis jo nuostatomis, kurias šie teisės aktai įgyvendina.

Teisingumo ministerijos teikime taip pat nurodoma, kad „Nutarimo projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas <...> neatliekamas.“ Užsienio reikalų ministerijos vertinimu, įgyvendinus Nutarimo projekte numatytą reorganizavimą, turėtų keistis Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę ir jų taikymo užtikrinimo, taip pat Lietuvos Respublikos atstovavimo Europos Sąjungos teismuose mechanizmas.

Atkreipiame dėmesį, kad Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 (toliau – Metodikos), 2 punktas apibrėžia Metodikos taikymo paskirtį: „numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas atliekamas siekiant tobulinti viešosios politikos formavimą, sprendimų priėmimą, suteikti rengiančioms ir priimančioms sprendimus valstybės institucijoms ir įstaigoms informaciją apie galimas sprendimų alternatyvas ir jų įgyvendinimo pasekmes, sudaryti sąlygas pasirinkti tinkamiausią problemos sprendimo būdą“. Nutarimo projekto rengėjų sprendimas savaip interpretuoti Metodikos 4 punktą ir rengiant Nutarimo projektą šia Metodika nesivadovauti neleidžia įvertinti visų sprendimo alternatyvų ir iš jų išsirinkti geriausią.

Užsienio reikalų ministerija mano, kad, prieš teikiant Nutarimo projektą Vyriausybei, derėtų įvertinti visas alternatyvas ir sąnaudas, taip pat jį suderinti su visomis suinteresuotomis institucijomis, tarp jų – ir su Lietuvos Respublikos Seimu ir Respublikos Prezidento kanceliarija.

Ministerijos kancleris

Laimonas Talat-Kelpša